

1.Adventná nedeľa, 30.11.2025

SVETLO, KTORÉ LÁME JARMO

Izaiáš 9,1–7

„Dlhé roky som žila v tme, aj keď to nikto nevidel. Navonok som bola tá usmiata žena, ktorá všetko zvláda. Ale doma som chodila potichu, aby som ho nevyrušila. Nikdy som nevedela, čo ho nahnevá — či riad, ktorý nie je dosť čistý, alebo len to, že som sa pozrela nesprávnym smerom.

Najhoršie bolo ráno, keď som sa zobudila a nevedela som, či to dnes bude dobré alebo zlé. Ako keby som sa prebúdzala do cudzieho domu.

Najviac som sa hanbila. Hovorila som si, že možno ja som tá, ktorá to pokazila. Že keby som bola tichšia, trpezlivejšia, lepšia...“

Toto je výpoveď jednej zo žien kampane *Piata žena*, ktorá opisuje roky strávené v násilnom vzťahu. Pomenovanie tejto kampane vzniklo na základe skutočnosti, že podľa výskumov, každá 5 žena na Slovensku žije v násilnom vzťahu, alebo sa stretla s určitou formou násillia.

Jedna z piatich.

Možno moja kolegyňa? Možno moja suseda? Možno niekto z rodiny? Možno niekto tu medzi nami?

A čo je na tom najsmutnejšie – väčšina toho násillia sa deje neviditeľne, dokonca mnohé jeho podoby sú tak nejako mlčky akceptované – narážky na to, ako žena vyzerá, či pribrala, alebo veľmi schudla; skreslený pohľad na to, kto je zodpovedný za výchovu dieťaťa, najviac za zlú výchovu podľa štatistík je zodpovedná žena; slová typu: ty to nedokážeš, toto nie je pre ženy, ty nerozumieš mužským veciam, do toho sa nestaraj; presadzovanie pohľadu a názoru muža pred názormi ženy, veď on je predsa hlava rodiny a žena má byť poslušná. Tiché zastráňovanie podkopávaním sebaúcty ženy komentovaním toho, ako sa obliekla, verejná kritika jej názorov, posmešky a pod. Väčšina z týchto žien žije dlho v tme. V tme strachu, v tme hanby, v tme mlčania. Nie preto, že by chceli byť ticho, ale preto, že nevidia cestu von. A najmä – preto, že **často ich nikto nevidí**.

Ale aj do tejto tmy prichádza posolstvo, dnešného biblického textu. „*Lud, ktorý chodí v tme, uzrie veľké svetlo.*“ (Iz 9,1). To platí pre všetku tmu v našich životoch, pre tmu vo svete. Tmu, ktorá je, podľa slov psychiatra a kňaza Maxa Kašparú, „*spôsobená rozpadom hodnôt. Ludia strácajú vieru a životnú nádej, trpia neustálou neistotou. A táto neistota sa prejavuje zlobou, hrubosťou, zášťou, frustráciou, rozdelenou, až doslova roztrieštenou spoločnosťou, agresivitou, ktorá sa objavuje už u detí v škole, narastajúcou nerovnosťou v ekonomickej oblasti, rastúcim počtom šikany....a to všetko sa pretavuje do vzťahov – do vzťahu k ľuďom, k Bohu, k sebe samému.*“

Čo s tým?

Advent je čas, keď hovoríme, že „Pán prichádza“. Boh začína tam, kde je najhoršie. „**Lud, ktorý chodí v tme, uzrie veľké svetlo...**“. V čase proroka Izaiáša to bola práve Galilea, ktorá bola zasiahnutá veľkým utrpením – ako pohraničné územie Izraela zažívala neustále vojenské ataky od Asýrčanov a Aramejcov, čo častokrát znamenalo rabovanie, zabíjanie, únosy, hladomor, neustále psychické vypätie zo strachu a neistoty. Najviac opäť a zasa trpeli ženy a deti, pretože ostávali sami a nemali žiadnu ochranu, ani prostriedky na prežitie. Práve tu príde Hospodin so svojou obnovou.

Dnešnou Galileou je tak často prehliadaný svet. Ten skrytý, za zatvorenými dverami. Skryté rany, strach, že mi nikto neuverí; spoločenský systém, ktorý nechráni; kultúra, ktorá zľahčuje agresivitu.

1. adventná nedeľa je nedeľou nádeje. Do tmy vstupuje svetlo. **Božia spása a záchrana nie je abstraktná. Je konkrétna, prežívaná, hmatateľná.** Tak, ako na konci žatvy jej výsledkom je hmatateľný chlieb, tak aj Boží dotyk prináša konkrétne uzdravenie. Na Jeho konci je konkrétne dobro a požehnanie. Nevidíme ho? Je to preto, lebo sme naučení o Božom konaní rozmýšľať abstraktne. Ale **On je tu. V tejto chvíli sa nás dotýka a hovorí každému z nás: „Môj si ty!“** Božia láska a Jeho svetlo má v tomto svete konkrétnu podobu. Tak konkrétnu a jasnú, ako to opisuje prorok Izaiáš: **„jarmo, ktoré ho zat'ážuje, i palicu na jeho chrbte a prút jeho poháňača dolámeš ako v deň Midjáncov. Lebo každá hrmotne dupotajúca obuv a v krvi pováľaný plášť zhorí a bude potravou ohňa.“**

A tá konkrétna podoba Božej lásky v tomto svete si ty a ja. Jeho Cirkev. Ak sa cítime byť súčasťou Kristovej Cirkvi, potom **nemôžeme mlčať, nemôžeme iba stáť a prizerat' sa, ako svet trpí, ako plače, ako sa trápí.** Ja a ty sme zodpovední za to, aby v tomto svete bolo vidieť svetlo. A ja to poviem slovami proroka Izaiáša: *„Ty a ja, ako Božie deti, sme poslaní, aby sme zlámali jarmo, palicu i prút poháňača, aby sme spálili každú hrmotne dupotajúcu obuv a v krvi pováľaný plášť v ohni lásky.“* A to tak, že slová o láske premeníme na konkrétnu ochranu tých, ktorí to potrebujú. Pán Boh nehovorí: „Vydrž to.“ On hovorí: „Jarmo bude zlomené.“ Jeho vôľou nebola trpiaca Galilea, Jeho vôľou nie je trpiaci a zmietaný svet, Jeho vôľou nie je tichá trpiaca žena, či ktokoľvek utláčaný, odmietaný, ponížovaný, ale slobodný človek v bezpečí.

Preto **nemôžeme ako Cirkev mlčať.** Mlčanie nikdy neláme jarmo, ono ho upevňuje. Ani nikdy nesmieme prehliadať krivdu, akúkoľvek, **nemôžeme súhlasiť s tým, že sa deje nejaká nespravodlivosť.** A už vôbec nie ju ohodnotiť slovami: *„Veď si to zaslúžil/a.“*

Pán Boh odpovedá na bolesť Galiley i celej Judey, či Izraela: **„Lebo diet'a sa nám narodilo, syn nám je daný; na jeho pleciach spočinie kniežatstvo, jeho meno bude: Predivný radca, Mocný Boh, Otec večnosti, Knieža pokoja.“** Náš nebeský Otec rieši útlak nie mocou svojho slova, nie svojou silou, ale krehkosťou diet'aťa. Nepoužíva silu, ktorá by utrpenie umlčala alebo zastránila. On prichádza v krehkosti diet'aťa. Krehkosti, ktorá sa môže zdať bezmocná, ale práve v nej sa skrýva Božia sila – sila, ktorá mení srdcia láskou, uzdravuje rany súcitom a láme jarmo prijatím a pochopením.

O tom je **Božia Cirkev** v tomto svete. **V jej krehkosti, v jej slabosti, v jej poslušnosti a láske, Pán Boh zachraňuje svet.** Nie silou vojenských činov, nie mocou politických rozhodnutí, nie nátlakom na to, ako majú vyzerat' zákony, nie cez peniaze, ale cez veriacich, ktorí sa nebáli milovať, stáť pri slabých a odmietaných, hovoriť pravdu evanjelia a rozjasniť tmu tam, kde je utrpenie, svojou obetavou službou.

To, čo nám dnešná 1. adventná nedeľa zvestuje, je, že tak, ako diet'a v Betleheme prináša svetlo do temnoty, krehká cirkev je nástrojom Božej spásy v dnešnom svete. Nepotrebujeme byť silní podľa ľudských meradiel; Boh potrebuje našu krehkosť, zraniteľnosť, otvorenosť a poslušnosť, aby svetlo mohlo preniknúť do tmy. Alebo zasa slovami kňaza a psychiatra Maxa Kašparú: *„Dvadsaťročný mladík prežil v tomto svete približne 7 305 dní, čo je 175 320 hodín, čiže 10 519 200 minút. Je to veľa? Je to málo? Je to veľa, ak tento čas nevyužil na konanie dobra. Ale je to málo, ak sa dobrom dotýkal sveta.“* O tom je náš život. O konaní dobra, o prinášaní lásky, o svetle, ktoré presvieti tmu. Amen.